

SENTENZA TAL-QORTI TAL-?USTIZZJA (It-Tieni Awla)

10 ta' Frar 2011 (*)

“Tassazzjoni diretta – Moviment liberu tal-kapital – Taxxa fuq is-su??essjoni – Legati favur entitajiet ming?ajr skop ta' lukru – Rifjut li ti?i applikata rata mnaqqsa meta dawn l-entitajiet ikollhom l-uffi??ju rre?istrat tag?hom fi Stat Membru ie?or differenti minn dak li fih id-de cujus effettivamente kien residenti jew ja?dem – Restrizzjoni ? ?ustifikazzjoni”

Fil-Kaw?a C?25/10,

li g?andha b?ala su??ett talba g?al de?i?joni preliminari skont l-Artikolu 267 TFUE, imressqa mit-Tribunal de première instance de Liège (il-Bel?ju), permezz ta' de?i?joni tas-7 ta' Jannar 2010, li waslet fil-Qorti tal-?ustizzja fil-15 ta' Jannar 2010, fil-pro?edura

Missionswerk Werner Heukelbach eV

vs

État belge,

IL-QORTI TAL-?USTIZZJA (It-Tieni Awla),

komposta minn J. N. Cunha Rodrigues, President tal-Awla, A. Arabadjiev, U. Löhmus (Relatur), A. Ó Caoimh u P. Lindh, Im?allfin,

Avukat ?enerali: N. Jääskinen,

Re?istratur: C. Strömholm, Amministratur,

wara li rat il-pro?edura bil-miktub u wara s-seduta tat-28 ta' Ottubru 2010,

wara li kkunsidrat l-osservazzjonijiet ippre?entati:

- g?al Missionswerk Werner Heukelbach eV, minn J. Roseleth, avukat,
- g?all-Gvern Bel?jan, minn M. Jacobs u J.-C. Halleux, b?ala a?enti, assistiti minn E. Jacobowitz, avukat,
- g?all-Kummissjoni Ewropea, minn R. Lyal u J.-P. Keppenne, b?ala a?enti,

wara li rat id-de?i?joni, me?uda wara li nstema' l-Avukat ?enerali, li l-kaw?a tinqata' ming?ajr konkluzjonijiet,

tag?ti l-pre?enti

Sentenza

1 It-talba g?al de?i?joni preliminari tirrigwarda l-interpretazzjoni tal-Artikoli 18 TFUE, 45 TFUE, 49 TFUE u 54 TFUE.

2 Din it-talba tressqet fil-kuntest ta' kaw?a bejn Missionswerk Werner Heukelbach eV (iktar 'il

quddiem “Missionswerk”) u l-Istat tal-Belġju dwar ir-rifjut tiegħu li japplika r-rata mnaqqsa għat-taxxi dovuti f'każ ta' sużessjoni li din l-assożjazzjoni kienet tibbenifika minnhom.

II-kuntest Ġuridiku

Il-leġiżlazzjoni tal-Unjoni

3 Skont l-Artikolu 1 tad-Direttiva tal-Kunsill 88/361/KEE, tal-24 ta' Junju 1988, għall-implementazzjoni tal-Artikolu 67 tat-Trattat [artikolu m'assar bit-Trattat ta' Amsterdam] (U Edizzjoni Speċjali bil-Malti, Kapitolu 10, Vol. 1, p. 10):

“1. Mingħajr preżudizzju għad-dispożizzjonijiet segwenti, l-Istati Membri għandhom jabolixxu restrizzjonijiet fuq il-movimenti ta' kapital li jsewju bejn persuni residenti fi Stati Membri. Biex jiffaċilitaw l-applikazzjoni ta' din id-Direttiva, movimenti ta' kapital għandhom jkunu kklassifikati skond in-Nomenklatura fl-Anness I.

Trasferimenti fir-rigward ta' movimenti ta' kapital għandhom isiru fuq il-kondizzjonijiet ta' l-istess rata ta' kambju b'al dawk li jirregolaw pagamenti relatanti għal transazzjonijiet kurrenti.”

4 Fost il-movimenti ta' kapital elenkati fl-Anness I tad-Direttiva 88/361 huma inklużi, ta' t it-Titolu XI, il-“Movimenti ta' kapital personali”, li jinkludu l-wirt u l-legati.

Il-leġiżlazzjoni nazzjonali

5 L-Artikolu 59(2) tal-Kodiċi tat-taxxa tas-sużessjoni stabbilit bid-Digriet Irjali Nru 308, tal-31 ta' Marzu 1936 (*Moniteur belge* tas-7 ta' April 1936, p. 2403), ikkonfermat bil-liġi tal-4 ta' Mejju 1936 (*Moniteur belge* tas-7 ta' Mejju 1936, p. 3426, iktar 'il quddiem il-“Kodiċi”), jipprova li t-taxxa tas-sużessjoni u taxxa fuq it-trasferiment *causa mortis* huma mnaqqsa “għal 7 % għal-legati magħmula għall-assożjazzjonijiet mingħajr skop ta' lukru, għas-soġġetajiet ta' mutwu jew għas-sindakati nazzjonali ta' soġġetajiet ta' mutwu, għas-sindakati professjonali u għall-assożjazzjonijiet internazzjonali mingħajr skop ta' lukru, għall-fondazzjonijiet privati u għall-fondazzjonijiet b'funzjoni pubblika”.

6 Skont l-Artikolu 60(1) tal-Kodiċi, kif emendat bid-Digriet Programm tal-gvern tal-Wallonie, tat-18 ta' Diċembru 2003, li jirrigwarda diversi miżuri fil-qasam ta' tassazzjoni reġjonali, ta' tassazzjoni fuq il-likwidità u fuq id-dejn, ta' organizzazzjoni tas-swieq tal-enerġija, tal-ambjent, tal-agrikoltura, tal-awtoritajiet lokali u subordinati, ta' patrimonju u ta' akkomodazzjoni u ta' Servizz pubblika (*Moniteur belge* tas-6 ta' Frar 2004, p. 7196), ir-rata mnaqqsa prevista fl-Artikolu 59(2) tal-imsemmi kodiċi ma tapplikax għall-korpi u għall-istituzzjonijiet li josservaw il-kundizzjonijiet li jsejnin:

“a. l-entità jew l-istituzzjoni għandha jkollha l-uffiċċju rreġistrat:

– jew fil-Belġju;

– jew inkella fi Stat Membru tal-Komunità Ewropea li fih id-*de cuius* effettivament kien residenti jew kellu l-post tax-xogħol tiegħu fil-mument tal-mewt tiegħu, jew li fih huwa effettivament kien preżedentement residenti jew kellu l-post tax-xogħol tiegħu;

b. l-entità jew l-istituzzjoni għandha ssegwi f'dan l-uffiċċju, prinċipalment u b'għan disinteressat, għanijiet ta' natura ambjentali, filantropika, reliġjuża, xjentifika, artistika, pedagoġika, kulturali, umanitarja, patrijottika jew iivika, ta' tagħlim, ta' kura għall-persuni jew għall-annimali, ta' għajnuna soċjali jew ta' inklużjoni soċjali tal-persuni, fil-mument tal-ftuż tas-sużessjoni;

c. l-entità jew l-istituzzjoni għandha jkollha l-uffiċċju rreġistrat tagħha, l-amministrazzjoni

“Ġentrali tagħha jew l-istabbiliment prinċipali tagħha fit-territorju tal-Unjoni Ewropea.”

Il-kawża prinċipali u d-domanda preliminari

7 Missionswerk hija assoċjazzjoni reliġjuża li għandha l-uffiċċju rreżistrat tagħha fil-Ġermanja. B'testament olografiku tal-5 ta' Novembru 2003, din l-assoċjazzjoni nżaret b'ala legatarja universali ta' R. Renardie, qittadina Belġjana. It-testatriċi, li kienet residenti matul qajjitha kollha fil-Belġju, mietet f'Malmedy (il-Belġju) fit-12 ta' Jannar 2004.

8 Fl-14 ta' Jannar 2005, Missionswerk ippreżentat dikjarazzjoni ta' sużessjoni f'isem il-mejta quddiem l-Amministrazzjoni tar-reżistrazzjoni u tal-proprjetà ta' Malmedy (iktar 'il quddiem l-“Amministrazzjoni”) u, sussegwentement, qallset it-taxxi tas-sużessjoni bir-rata marċinali ta' 80 % mitluba minn din l-amministrazzjoni, għal ammont ta' EUR 60 038.51.

9 Permezz ta' ittra tal-1 ta' Diċembru 2005, Missionswerk talbet lill-amministrazzjoni l-benefiċċju tar-rata mnaqqsa tat-taxxi tas-sużessjoni stabbilit fl-Artikolu 59(2) tal-Kodiċi. Din it-talba qiet miqgħada, għar-raġuni li din l-assoċjazzjoni ma kinitx tissodisfa l-kundizzjonijiet stabbiliti fl-Artikolu 60(1) ta' dan il-kodiċi.

10 Fis-7 ta' Awwissu 2006, Missionswerk talbet lill-amministrazzjoni r-rimbors tad-differenza bejn l-ammont tat-taxxi li jirriqultaw mill-applikazzjoni tar-rata marċinali u dak li jirriqulta mill-applikazzjoni tar-rata mnaqqsa. It-talba tagħha qiet miqgħada mill-imsemmija amministrazzjoni peress li hija ma pprovatx suffiċjentment li R. Renardie kienet residenti jew qadmet fil-Ġermanja.

11 Fir-rikors ippreżentat quddiem il-qorti tar-rinviju, Missionswerk talbet il-qas lura tat-taxxi tas-sużessjoni li l-ammont tagħhom kien jeqedi dak li jirriqulta mill-applikazzjoni tar-rata mnaqqsa li hija titlob il-benefiċċju tagħha. Din l-assoċjazzjoni ssostni li l-Artikoli 59(2) u 60(1) tal-Kodiċi joqolqu diskriminazzjoni għad-detriment tar-residenti tar-reġjun tal-Wallonie li jgħallu b'legat il-beni tagħhom għall-benefiċċju ta' assoċjazzjonijiet jew entitajiet tal-karità stabbiliti fi Stati Membri tal-Unjoni li fihom huma qatt ma kienu għexu jew qadmu.

12 F'dawn iġ-ġirkustanzi, it-Tribunal de première instance de Liège ddeqieda li jissospendi l-proqeduri u li jagħmel lill-Qorti tal-qustizzja d-domanda preliminari li qejja:

“Għandhom l-Artikoli 18 [TFUE], 45 [TFUE], 49 [TFUE] u 54 [TFUE] jiġu interpretati fis-sens li jipprojbixxu l-adozzjoni jew iġ-ġamma fis-seqq, mil-leqilatur ta' Stat Membru, ta' regola li l-iskop tagħha jkun li tirriqerva l-benefiċċju ta' tassazzjoni bir-rata mnaqqsa ta' 7 % għall-assoċjazzjonijiet mingħajr skop ta' lukru, għas-soqjetajiet ta' mutwu jew għas-sindakati nazzjonali ta' soqjetajiet ta' mutwu, għas-sindakati professjonali u għall-assoċjazzjonijiet internazzjonali mingħajr skop ta' lukru, għall-fondazzjonijiet privati u għall-fondazzjonijiet b'funzjoni pubblika li jkunu stabbiliti fi Stat membru fejn id-*de cuius* – residenti fir-reġjun tal-Wallonie – kien effettivament residenti jew kellu l-post tax-xogħol tiegħu fil-mument tal-mewt tiegħu, jew li fih huwa kien preqedentement effettivament residenti jew kellu l-post tax-xogħol tiegħu?”

Fuq id-domanda preliminari

Fuq l-identifikazzjoni tad-dispoqizzjonijiet rilevanti tad-dritt tal-Unjoni

13 Il-qorti tar-rinviju għamlet id-domanda preliminari tagħha b'riferiment għall-Artikoli 18 TFUE, 45 TFUE, 49 TFUE u 54 TFUE. Madankollu, il-Kummissjoni Ewropea tqis, li s-sitwazzjoni inkwistjoni fil-kawża prinċipali taqa' taqt il-moviment liberu tal-kapital.

14 F'dan ir-rigward, l-ewwel nett, jeqtie li jiġi kkonstatat li, fir-rigward ta' kwistjoni li tikkonqerna l-kompatibbiltà ta' dispoqizzjonijiet nazzjonali li jirrigwardaw l-impoqizzjoni tat-taxxi tas-sużessjoni

mad-dritt tal-Unjoni, la l-moviment liberu tal-?addiema (Artikolu 45 TFUE) u lanqas il-libertà ta' stabbiliment (Artikoli 49 TFUE u 54 TFUE) ma huma rilevanti.

15 Sussegwentement, fir-rigward tal-moviment liberu tal-kapital, g?andu jifakkur li, fin-nuqqas ta' definizzjoni, fit-Trattat FUE, tal-kun?ett ta' "movimenti tal?kapital", il-Qorti tal-?ustizzja rrikonossiet valur indikattiv lin-nomenklatura annessa mad-Direttiva tal-Kunsill 88/361/KEE, minkejja li din kienet ?iet adottata fuq il?ba?i tal-Artikoli 69 u 70(1) tat-Trattat KEE (l?Artikoli 67 sa 73 tat-Trattat KEE ?ew sostitwiti mill-Artikoli 73B sa 73G tat-Trattat KE, li min?na?a tag?hom saru l-Artikoli 56 KE sa 60 KE), bil-kundizzjoni li, skont l?introduzzjoni tag?ha, il-lista inklu?a fiha ma hijiex ta' natura e?awrjenti (ara s-sentenzi tat?23 ta' Frar 2006, van Hilten-van der Heijden, C?513/03, ?abra p. l?1957, punt 39; tal-14 ta' Settembru 2006, Centro di Musicologia Walter Stauffer, C?386/04, ?abra p. l?8203, punt 22; tal-11 ta' Settembru 2008, Eckelkamp *et*, C?111/07, ?abra p. l?6845, punt 38, tat-11 ta' Settembru 2008, Arens?Sikken, C?43/07, ?abra p. l?6887, punt 29, u tat-22 ta' April 2010, Mattner, C?510/08, ?abra p. l?3553, punt 19).

16 F'dan ir-rigward, il-Qorti tal-?ustizzja, filwaqt li fakkret b'mod partikolari li s?su??essjonijiet, li jikkonsistu fit-trasferiment lil persuna jew diversi persuni tal?patrimonju li jit?alla minn persuna mejta, jaqg?u ta?t it-Titolu XI tal-Anness I tad-Direttiva 88/361, intitolat "Movimenti ta' kapital personali", idde?idiet li s?su??essjonijiet, jikkostitwixxu movimenti ta' kapital fis-sens tal-Artikolu 63 TFUE, ?lief f'dawk il-ka?ijiet fejn l-elementi kostitwenti tag?hom ikunu limitati g?al Stat Membru wie?ed biss (ara, f'dan is-sens, is-sentenza Eckelkamp *et*, i??itata iktar 'il fuq, punt 39 u l-?urisprudenza ??itata). Issa, sitwazzjoni, b?al dik tal-kaw?a prin?ipali, li fiha persuna residenti fil-Bel?ju g?amlet legat g?all-benefi??ju ta' entità ming?ajr skop ta' lukru li g?andha l-uffi??ju rre?istrat tag?ha fil-?ermanja b'ebda mod ma tikkostitwixxi sitwazzjoni purament interna.

17 Minn dan isegwi li d-dispo?izzjonijiet tat-Trattat FUE dwar il-moviment liberu tal-kapital japplikaw g?al kaw?a b?al dik tal-kaw?a prin?ipali.

18 Fl?a??ar nett, rigward ir-rilevanza tar-riferiment li tag?mel id-domanda preliminari g?all-Artikolu 18 TFUE, li jistabbilixxi prin?ipju ?enerali ta' projbizzjoni ta' kull diskriminazzjoni min?abba ??ittadinanza, g?andu jifakkur li din id?dispo?izzjoni hija inti?a li tapplika b'mod awtonomu biss f'sitwazzjonijiet irregolati bid?dritt tal-Unjoni li fir-rigward tag?hom it?Trattat FUE ma jipprovdux regoli spe?ifi?i dwar in?ondiskriminazzjoni (sentenza tal?21 ta' Jannar 2010, SGI, C?311/08, ?abra p. l?487, punt 31 kif ukoll tas-26 ta' Ottubru 2010, Schmelz, C?97/09, li g?adha ma ?ietx ippubblikata fil-?abra, punt 44).

19 Peress li d-dispo?izzjonijiet dwar il-moviment liberu tal-kapitali huma applikabbli u peress li jipprovdu regoli spe?ifi?i ta' nondiskriminazzjoni, l-Artikolu 18 TFUE g?alhekk ma japplikax.

20 G?aldaqstant, je?tie? li jitqies li bid-domanda tag?ha, il-qorti tar-rinviju tistaqsi essenzjalment, jekk l-Artikolu 63 TFUE g?andux ji?i interpretat fis-sens li jipprekludi le?i?lazzjoni li tirri?erva l-possibbiltà ta' benefi??ju tar-rata mnaqqsa tat-taxxi tas-su??essjoni lill-entitajiet ming?ajr skop ta' lukru li g?andhom l-uffi??ju rre?istrat tag?hom f'dan l-Istat Membru jew fl-Istat Membru li fih id-*de cujus* effettivament kien residenti jew kellu l-post tax-xog?ol tieg?u, fil-mument tal-mewt tieg?u, jew li fih huwa effettivament kien pre?edentement residenti jew kellu l-post tax-xog?ol tieg?u.

Fuq l-e?istenza ta' restrizzjoni fuq il-moviment liberu tal-kapital

21 L-Artikolu 63(1) TFUE jipprojbixxi b'mod ?enerali r-restrizzjonijiet fuq il-movimenti tal-kapital bejn l-Istati Membri.

22 Minn ?urisprudenza stabbilita jirri?ulta li l-mi?uri pprojbiti mill-Artikolu 63(1) TFUE, inkwantu

restrizzjonijiet fuq il-movimenti ta' kapital, jinkludu, fil-ka? ta' su??essjoni, dawk il-mi?uri li g?andhom l-effett li jnaqqsu l-valur tas-su??essjoni ta' resident ta' Stat li ma huwiex l-Stat Membru fejn jinsabu l-beni kkon?ernati u li jintaxxa s-su??essjoni fuq l-imsemmija beni (sentenza van Hilten-van der Heijden, i??itata iktar 'il fuq, punt 44 u l-?urisprudenza ??itata).

23 F'din il-kaw?a, il-le?i?lazzjoni nazzjonali inkwistjoni fil-kaw?a prin?ipali tirri?erva l-benefi??ju tar-rata mnaqqsa tat-taxxa tas-su??essjoni lill-entitajiet ming?ajr skop ta' lukru li g?andhom l-uffi??ju rre?istrat fil-Bel?ju jew fl-Istat Membru li fih id-*de cuius* effettivament kien residenti jew kellu l-post tax-xog?ol tieg?u, fil-mument tal-mewt tieg?u, jew li fih huwa effettivament kien pre?edentement residenti jew kellu l-post tax-xog?ol tieg?u.

24 G?alhekk, din il-le?i?lazzjoni twassal sabiex su??essjoni tkun su??etta g?al taxxa iktar g?olja meta l-benefi?jarja tag?ha tkun entità ming?ajr skop ta' lukru li jkollha l-uffi??ju rre?istrat tag?ha fi Stat Membru li fih id-*de cuius* effettivament ma kienx residenti jew ?adem u, konsegwentement, g?andha l-effett li tillimita l-movimenti tal-kapital billi tnaqqas il-valur tal-imsemmija su??essjoni (ara, b'analo?ija, is-sentenza Eckelkamp *et*, i??itata iktar 'il fuq, punt 45).

25 Barra minn hekk, kif irrilevat il-Kummissjoni, l-applikazzjoni ta' rata' ta' taxxa iktar g?olja fuq ?ertu movimenti ta' kapital transkonfinali meta mqabbla ma' dik applikata g?all-movimenti ta' kapital fil-Bel?ju hija ta' natura li tirrendi inqas attraenti dawn il-movimenti ta' kapital transkonfinali, billi tidiswadi lir-residenti Bel?jani milli ja?tru b?ala legatarji persuni stabbiliti fi Stati Membri li fihom huma effettivament ma kinux residenti jew ?admu (ara, f'dan is-sens, is-sentenza tas-27 ta' Jannar 2009, Persche, C?318/07, ?abra p. l?359, punt 38).

26 G?aldaqstant, tali le?i?lazzjoni nazzjonali tikkostitwixxi restrizzjoni fuq il-moviment liberu tal-kapital, fis-sens tal-Artikolu 63(1) TFUE.

Fuq il-?ustifikazzjoni tar-restrizzjoni fuq il-moviment liberu tal-kapital

27 Skont il-gvern Bel?jan, id-differenza ta' trattament li tirri?ulta mil-le?i?lazzjoni tal-Wallonie inkwistjoni fil-kaw?a prin?ipali hija ??ustifikata peress li, fir-rigward tal-g?an imfittex mil-le?i?lazzjoni Bel?jana, l-entitajiet ming?ajr skop ta' lukru, b?al dik inkwistjoni fil-kaw?a prin?ipali, ma jinsabux f'sitwazzjoni o??ettivament komparabbli g?al dik ta' entitajiet li l-uffi??ju rre?istrat tag?hom jinsab fil-Bel?ju. L-Istati Membri g?andhom id-dritt, minn na?a, li je?tie?u rabta suffi?jentement stretta bejn l-entitajiet ming?ajr skop ta' lukru u l-attivitajiet li huma je?er?itaw g?all-finijiet tal-g?oti ta' ?erti benefi??ji fiskali u, min-na?a l-o?ra, li jidde?iedu liema huma l-interessi tal-kollektività li huma jridu jipromwovu filwaqt li jag?tu benefi??ji fiskali lil dawn l-istituzzjonijiet.

28 F'dan ir-rigward, g?andu jifakkar li, skont l-Artikolu 65(1)(a) u (3) TFUE, l-Artikolu 63 TFUE ma jippre?udikax id-dritt li g?andhom l-Istati Membri li japplikaw id-dispo?izzjonijiet rilevanti tal-li?i fiskali tag?hom li jag?mlu distinzjoni bejn persuni li j?allsu t-taxxa li ma humiex fl-istess sitwazzjoni rigward il-post ta' residenza tag?hom jew rigward il-post fejn il-kapital tag?hom ikun investit, sakemm dawn id-dispo?izzjonijiet ma jikkostitwixxux mezz ta' diskriminazzjoni arbitrarja jew restrizzjoni mo?bija fuq il-moviment liberu tal-kapital u ?lasijiet kif iddefinit f'dan l-Artikolu 63.

29 Mill-?urisprudenza jirri?ulta li, sabiex le?i?lazzjoni fiskali nazzjonali tkun tista' titqies b?ala kompatibbli mad-dispo?izzjonijiet tat-Trattat FUE dwar il-moviment liberu tal-kapital, id-differenza fit-trattament g?andha tikkon?erna sitwazzjonijiet li ma humiex o??ettivament komparabbli jew tkun i??ustifikata minn ra?uni imperattiva ta' interess ?enerali (ara s-sentenzi tas-6 ta' ?unju 2000, Verkooijen, C?35/98, ?abra p. l?4071, punt 43; tas-7 ta' Settembru 2004, Manninen, C?319/02, ?abra p. l?7477, punt 29; tat-8 Settembru 2005, Blanckaert, C?512/03, ?abra p. l?7685, punt 42, u tas-17 ta' Settembru 2009, Glaxo Wellcome, C?182/08, ?abra p. l?8591, punt 68).

30 Il-Qorti tal-*ustizzja* di^à dde^{idiet} li, g^{alkemm} huwa le^{ittimu} g^{al} Stat Membru li je^{tie?}, g^{all-finijiet} tal-g^{oti} ta' ^{erti} benefi^{??}ji fiskali, li tkun te^{isti} rabta suffi^{jentement} stretta bejn l-entitajiet li huwa jirrikonoxxi b^{ala} li jsegwu w^{ud} mill-g^{anijiet} tieg^u ta' interess ^{enerali} u l-attivitajiet li huma je^{er?}itaw (ara, f^{dan} is-sens, is-sentenza *Centro di Musicologia Walter Stauffer*, i^{??}itata iktar 'il fuq, punt 37), madankollu, dan ma jistax jirri^{erva} l-benefi^{??}ju ta' tali vanta^{??}i biss g^{all-entitajiet} stabbiliti fit-territorju tieg^u u li l-attivitajiet tag^{hom} jistg^u je^{entawh} mir-responsabbiltajiet tieg^u (sentenza *Persche*, i^{??}itata iktar 'il fuq, punt 44).

31 B^{mod} partikolari, l-eventwalità g^{al} Stat Membru li jiⁱ e^{entat} minn u^{ud} mir-responsabbiltajiet tieg^u ma tippermettilux li jintroduⁱ trattament differenti bejn l-entitajiet nazzjonali rrikonoxxuti li huma ta' interess ^{enerali} u dawk stabbiliti fi Stat Membru ie^{or} min^{abba} li l-*legati* mag^{mula} g^{all-benefi}??ju ta' dawn l-entitajiet, anke meta l-attivatjiet tag^{hom} huma fost l-g^{anijiet} tal-le^{i?}lazzjoni tal-ewwel Stat Membru, ma jistg^{ux} iwasslu g^{al} kumpens ba^{itarju}. Fil-fatt, minn ^{urisprudenza} stabbilita jirri^{ulta} li n-ne^{essità} li jiⁱ prekluz ^{it-tnaqqis} ta' d^{ul} fiskali la tidher fost l-g^{anijiet} imsemmija fl-Artikolu 65 TFUE, u lanqas fost ir-ra^{unijiet} imperattivi ta' interess ^{enerali} li jistg^u ji^{ustifikaw} restrizzjoni fuq libertà stabbilità permezz tat-Trattat FUE (sentenza *Persche*, i^{??}itata iktar 'il fuq, punt 46).

32 Il-Qorti tal-*ustizzja* dde^{idiet} li, meta entità rrikonoxxuta li hija ta' interess ^{enerali} fi Stat Membru tissodisfa l-kundizzjonijiet imposti g^{al} dan il-g^{an} mil-le^{i?}lazzjoni ta' Stat Membru ie^{or} u g^{andha} b^{ala} g^{an} il-promozzjoni ta' interessi identiⁱ tal-kollektività, b^{mod} li jkun possibbli li ji^u rrikonoxxuti li huma ta' interess ^{enerali} f^{dan} l-Istat Membru, huma l-awtoritajiet nazzjonali tal-istess Stat Membru, inkluⁱ l-qrati, li g^{andhom} jevalwaw jekk l-awtoritajiet ta' dan l-Istat Membru jistg^{ux} jirrifjutaw lil din l-entità d-dritt g^{al} trattament ugwali biss min^{abba} l-fatt li ma hijiex stabbilita fit-territorju tag^{hom} (sentenza *Persche*, i^{??}itata iktar 'il fuq, punt 49).

33 Fil-fatt, entità stabbilita fi Stat Membru u li tissodisfa l-kundizzjonijiet imposti g^{al} dan il-g^{an} minn Stat Membru ie^{or} g^{all-g}oti ta' benefi^{??}ji fiskali, tinsab, fir-rigward tal-g^{oti} minn dan l-a^{??}ar Stat Membru ta' benefi^{??}ji fiskali li g^{andhom} l-g^{an} li jinkora^{ixxu} l-attivitajiet ta' interess ^{enerali} kkon^{ernati}, f^{sitwazzjoni} komparabbli ma' dik tal-entitajiet irrikonoxxuti li huma ta' interess ^{enerali} stabbiliti f^{dan} l-a^{??}ar Stat Membru (sentenza *Persche*, i^{??}itata iktar 'il fuq, punt 50).

34 F^{din} il-kaw^a, g^{andu} jiⁱ kkonstatat li l-le^{i?}lazzjoni tal-Wallonie inkwistjoni fil-kaw^a prin^{ipali} tipprovdi b^{ala} kriterju l-post tal-uffi^{??}ju rre^{istrat} tal-entità ming^{ajr} skop ta' lukru, uffi^{??}ju li g^{andu} jkun jinsab fil-Bel^{ju}, jew fi Stat Membru li fih id-*de cuius* kien residenti jew kellu l-post ta' xog^{ol} tieg^u, sabiex tistabbilixxi jekk g^{andhiex} tiⁱ applikata rata mnaqqsa g^{at-taxxi} tas-su^{??}essjoni. F^{dawn} i^{??}irkustanzi, kif jirri^{ulta} mill-^{urisprudenza} mfakkra fil-punti 31 sa 33 ta' din is-sentenza, meta l-entità inkwistjoni rrikonoxxuta li hija ta' interess ^{enerali} tissodisfa kundizzjonijiet o^{ra} differenti minn dik tal-post tal-uffi^{??}ju rre^{istrat} imposta mil-le^{i?}lazzjoni tal-Wallonie sabiex tibbenefika minn benefi^{??}ji fiskali fil-qasam ta' taxxi tas-su^{??}essjoni, hija l-qorti tar-rinviju li g^{andha} te^{amina} jekk l-awtoritajiet ta' dan l-Istat Membru jistg^{ux} jirrifjutaw lil din l-entità d-dritt g^{all-trattament} ugwali min^{abba} li hija ma g^{andhiex} uffi^{??}ju rre^{istrat} fit-territorju ta' dan l-Istat Membru u lanqas fl-Istat Membru fejn id-*de cuius* ^{adem} jew kien residenti.

35 Fi kwalunkwe ka[?], g^{andu} jiⁱ kkunsidrat li l-le^{i?}lazzjoni Bel^{jana} inkwistjoni fil-kaw^a prin^{ipali} ma til^{aqx} l-g^{an} imfittex, li huwa dak li ji^u ffavoriti fiskalment biss l-entitajiet li l-attivitajiet tag^{hom} jibbenefikaw lill-imsemmija kollektività Bel^{jana}.

36 Fil-fatt, l-imsemmija le^{i?}lazzjoni, billi tqis b^{ala} kriterju l-post tal-uffi^{??}ju rre^{istrat} tal-entità kkon^{ernata} sabiex tistabbilixxi l-e^{istenza} ta' rabta mill-qrib mal-kollektività Bel^{jana}, twassal li ji^u trattati b^{mod} differenti mhux biss l-entitajiet li g^{andhom} l-uffi^{??}ju rre^{istrat} tag^{hom} fit-

territorju Belġjan u dawk li ma jissodisfawx dan il-kriterju filwaqt li għandhom rabta stretta ma' din il-kollektività, iġda wkoll b'mod simili l-entitajiet li għandhom l-uffiċċju rreġistrat fil-Belġju, indipendentement minn jekk stabbilixxewx jew le rabta stretta mal-imsemmija kollektività.

37 Minn dak li ntqal preċedentement jirriżulta li r-risposta għad-domanda magħmula għandha tkun li l-Artikolu 63 TFUE jipprekludi leżijonijiet ta' Stat Membri li tirriżerva l-possibbiltà ta' benefiċċju tar-rata mnaqqsa tat-taxxi tas-suqessjoni lill-entitajiet mingħajr skop ta' lukru li għandhom l-uffiċċju rreġistrat f'dan l-Istat Membru jew fl-Istat Membru li fih id-*de cuius* effettivament kien residenti jew kellu l-post tax-xogħol tiegħu, fil-mument tal-mewt tiegħu, jew li fih huwa effettivament kien preċedentement residenti jew kellu l-post tax-xogħol tiegħu.

Fuq l-ispejje

38 Peress li l-proċedura għandha, fir-rigward tal-partijiet fil-kawża prinċipali, in-natura ta' kwistjoni mqajma quddiem il-qorti tar-rinviju, hija din il-qorti li tiddeżiedi fuq l-ispejje. L-ispejje sostnuti għas-sottomissjoni tal-osservazzjonijiet lill-Qorti tal-Ġustizzja, barra dawk tal-imsemmija partijiet, ma jistgħux jitallsu lura.

Għal dawn il-motivi, il-Qorti tal-Ġustizzja (It-Tieni Awla) taqta' u tiddeżiedi:

L-Artikolu 63 TFUE jipprekludi leżijonijiet ta' Stat Membri li tirriżerva l-possibbiltà ta' benefiċċju tar-rata mnaqqsa tat-taxxi tas-suqessjoni lill-entitajiet mingħajr skop ta' lukru li għandhom l-uffiċċju rreġistrat f'dan l-Istat Membru jew fl-Istat Membru li fih id-*de cuius* effettivament kien residenti jew kellu l-post tax-xogħol tiegħu, fil-mument tal-mewt tiegħu, jew li fih huwa effettivament kien preċedentement residenti jew kellu l-post tax-xogħol tiegħu.

Firem

* Lingwa tal-kawża: il-Franċiżi.